

Handläggare
Anna Rinder von Beckerath
Telefon: 08-508 43 114

Till
Socialnämnden
2019-09-24

Ansökan om utvecklingsmedel inom Europeiska Socialfonden (ESF)

Förstärkning av skolsociala team inom åk 8-9

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner förvaltningens förslag att ansöka om utvecklingsmedel inom ESF för förstärkning av skolsociala team inom åk 8-9.

Lena Lundström Stoltz
Förvaltningschef

Gunilla Ekstrand
Avdelningschef

Sammanfattning

Forskning pekar på att skolfrånvaro kan ses som en riskfaktor för framtida utanförskap. Utifrån detta genomfördes 2013 ett pilotprojekt för samverkan mellan skola och socialtjänst (PPSS). Målet var ökad skolnärvaro för elever i riskzonen för skolmisslyckanden på grund av skolfrånvaro, samt att alla elever skulle klara att uppfylla målen och ha behörighet till gymnasiet när de gick ut årskurs 9. Erfarenheterna från PPSS utgör ramverk för det som idag kallas skolsociala team gällande åk 4-9, och som finns inom sju stadsdelsförvaltningar i Stockholms stad.

Utvecklingsmedel inom Europeiska Socialfonden (ESF) är särskilt viktiga för verksamhetsutveckling inom staden. Socialförvaltningen har därför lyft möjligheten att ansöka om projektmedel för att förstärka stödet till elever i åk 8-9 inom arbetet med skolsociala team. Socialförvaltningen bedömer att projektidén om förstärkt stöd till elever i åk 8-9 inom skolsociala team matchar mål och förväntade resultat inom ESF's programområde 2.2. Utifrån detta föreslår förvaltningen att en ansökan om utvecklingsmedel inom ESF tas fram.

Bakgrund

Skolan är en av de bästa arenorna för tidiga och förebyggande insatser. Forskning visar att en lyckad skolgång skyddar mot psykisk ohälsa längre fram i livet och mot olika former av sociala problem som till exempel kriminalitet och missbruk.¹

Skolfrånvaro- en riskfaktor för framtida utanförskap

Upprepad eller längre skolfrånvaro innebär att elever inte får sin rätt till utbildning tillgodosedd. För den enskilde eleven kan det leda till stora svårigheter i det framtida yrkes- och samhällslivet. Den svenska forskningen är begränsad när det gäller orsak, samband, konsekvenser och interventioner men många kommuner och enskilda huvudmän uppmärksammar frånvaro i större utsträckning nu än tidigare. Tidig upptäckt och tidiga insatser vid frånvaro krävs för att hantera frånvaro framgångsrikt.²

Problematisk frånvaro beror ofta på sammansatta behov som behöver mötas av flera aktörer samtidigt. Samverkan kan vara avgörande i arbetet med att minska skolfrånvaro och öka måluppfyllelsen. För att uppnå bästa resultat krävs att professionella kan arbeta tillsammans.³ Myndigheter har en allmän lagstadgad skyldighet att samverka med stöd av 6 §, förvaltningslagen. De har en särskild skyldighet att samverka i frågor som rör barn som far illa eller riskerar att fara illa, vilket regleras i lagstiftningen för polis, förskola och skola, socialtjänst samt hälso- och sjukvård.⁴

Europeiska socialfonden (ESF)

Socialfonden är en av EU:s strukturfonder. Fondens syfte är att stärka medlemsländernas ekonomi och sociala sammanhållning samt bidra till att minska skillnaderna i välstånd och levnadsstandard mellan länderna. I Stockholmsregionen tas inriktningen för utlysningar fram i bred samverkan med lokala och regionala aktörer. Genom att styra fonderna mot prioriterade områden i Stockholms-regionen är syftet att åstadkomma långsiktigt hållbara resultat och effekter. En viktig del av arbetet är att mobilisera och prioritera projekt av strategisk betydelse för regionens utveckling.

¹ <https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/skolans-ansvar-for-barn-som-far-illa>;

² SOU 2016:94 ”Saknad! Uppmärksamma elevers frånvaro och agera!”

³ Widmark, C. (2015). Divergent concepts. Obstacles to collaboration in addressing the needs of children and adolescents.

⁴ 1 kap. 2a § första st. Skol L (1985:1100); 2f § första st. HSL (1982:763); 2 kap. 1 § LYHS (1998:531); 3 § Polis L (1984:387; 3 kap. 1,4,5§§ och 5 kap. 1 a § SoL (2001:453)

Den tematiska inriktningen för ESF 2019 i Stockholmsregionen är ”Kunskap”. Eftersom det finns pengar kvar inom utlysningen för 2019 har ESF-rådet öppnat fem utlysningar för projektidéer inom socialfondens programområde 2. Det utlysta beloppet uppgår till sammanlagt 215 miljoner kronor, med 43 miljoner inom varje utlysning. Krav på medfinansiering är 53 procent.

Inriktningen för utlysningens målområde 2.2 är stärkt kunskap och kompetens för ungas etablering och fäste på arbetsmarknaden. Fokus är utveckling eller implementering av metoder där ungas kunskap och kompetens utvecklas och tas tillvara, återgång till studier eller lärande på en arbetsplats.

Utlsyningen är öppen den 15 maj 2019 till den 3 oktober 2019. Projekt som beviljas medel kan starta tidigast den 2 januari 2020 och senast den 31 maj 2020. Avslut kan senast vara den 30 juni 2022 om inte Svenska ESF-rådet fattar särskilt beslut om möjligheter för förlängning av projekt och uppgradering av projektens budget. Projekt inom denna utlysning kan uppgå till max två och ett halvt år.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 18 september 2019.

Ärendet

Utvecklingsmedel inom Europeiska Socialfonden (ESF) är särskilt viktiga för verksamhetsutveckling inom staden. Socialförvaltningen har därför lyft möjligheten att ansöka om projektmedel för att förstärka stödet till elever i åk 8-9 inom arbetet med skolsociala team. En sådan ansökan matchar utlysningens målområde 2.2 som handlar om projekt som omfattar unga 15-24 som varken arbetar eller studerar eller riskerar att inte fullfölja sin utbildning. De yngre åldrarna är prioriterade i denna utlysning och projekt kan innebära såväl implementering av befintliga som utvecklande av nya metoder.⁵

Projekt inom utlysning i programområde 2.2 förväntas bidra till några av nedanstående resultat:

- att unga som står långt från arbetsmarknaden kommer i arbete eller utbildning,
- att utveckla eller tillämpa metoder som förebygger avhopp från eller återgång till skolan,
- en ökning av antalet elever som fullföljer grundskolan,

⁵<https://www.esf.se/Documents/Utlysning/Stockholm/Metodutvecklingsprojekt%20-%20Kunskap%20M%c3%a5lomr%c3%a5de%202.2.pdf>

att fler unga finner vägar till yrkesutbildning och yrkesarbete
ökad kunskap hos arbetsgivare, skola och myndigheter om
anpassningar som behöver göras för att öka förutsättningar så att
målgruppen fullföljer grund- och gymnasieskolan,
individanpassat stöd med holistiskt synsätt har utvecklats,
samverkan och förenklingar med individens bästa i fokus har
utvecklats

Socialfondsprogrammet har fyra horisontella principer som ska
integreras i projekt och på så vis prägla insatserna som får stöd från
ESF. Principerna handlar om jämställdhet, tillgänglighet, icke-
diskriminering och hållbar utveckling.

Skolsociala team i Stockholm – samverkan för att öka skolnärvaro och måluppfyllelse

Pilotprojektet samverkan skola och socialtjänst (PPSS) startade
2013 i åtta stadsdelsförvaltningar i Stockholms stad. Syftet med
projektet var att hitta metoder för att kunna stödja barn och unga till
ökad skolnärvaro och ökad måluppfyllelse. Arbetet i projektet
baserades på multikompetenta team som både antogs öka
möjligheterna att tillgodose olika behov hos barn samt möjliggöra
samordnade och målinriktade insatser. Målet var ökad skolnärvaro
för elever i riskzonen för skolmisslyckanden på grund av hög
frånvaro, samt att alla elever skulle klara att uppfylla målen och ha
behörighet till gymnasiet när de gick ut årskurs 9. Med bakgrund av
de samlade erfarenheterna som gjordes under de tre åren med PPSS
utarbetade socialförvaltningen i Stockholms stad ett ramverk för det
som kom att kallas skolsociala team (SST).

Idag arbetar sju stadsdelar i Stockholms stad med skolsociala team
gällande årskurs 4-9:

- Enskede-Årsta-Vantör
- Farsta
- Hässelby-Vällingby
- Rinkeby-Kista
- Skarpnäck
- Skärholmen
- Spånga-Tensta

Stadsdelarna har utarbetat olika arbetssätt för sina skolsociala team
med utgångspunkt i samverkan mellan socialtjänst, skola och andra
berörda aktörer.

Projektskiss förstärkt arbete i åk 8-9 inom skolsociala team
Projektet är tänkt att genomföras inom ramen för arbetet med
skolsociala team, med utgångspunkt i samverkan mellan
socialtjänst, skola och andra berörda aktörer.

Projektets syfte är att nå elever i årskurs 8-9 som riskerar framtida utanförskap på grund av upprepade eller långvariga frånvaro, med insatser som bygger på samverkan mellan främst skola och socialtjänst.

Projektets målgrupp är elever i årskurs 8-9, som riskerar framtida utanförskap på grund av upprepade eller långvariga frånvaro och som bor i någon av stadens sju ytterstadsdelar.

Projektets förväntade resultat är att fler elever i åk 9 ska uppnå grundskoleutbildningens mål, bli behöriga till och börja i gymnasiet.

Projektets arbetssätt utgår från arbetssätten inom skolsociala team med förstärkt stöd till elever i åk 8-9. En extra skolsociolog med ansvar för arbetet i åk 8-9 föreslås ingå i varje skolsocialt team inom de sju aktuella stadsdelsförvaltningarna. Arbetssättet inom skolsociala team bygger på samverkan mellan främst skola och socialtjänst.

Förutom att socialfondsprogrammets fyra horisontella principer (jämförbarhet, tillgänglighet, icke-diskriminering och hållbar utveckling) ska integreras i projektet och på så vis präglade insatserna, ska även barnrättsperspektivet utgöra en bärande princip.

Projektperiod

1 januari 2020 – 30 juni 2022

Analys och planeringsfas: 1 januari – 30 september 2020

Genomförandefas: 1 oktober 2020 – 31 mars 2022

Avslutningsfas 1 april – 30 juni 2022

Budget

Projektets hela budget under två och ett halvt år är 15 000 000 SEK (se bilaga för detaljerad budget). Kravet på medfinansiering är 53 procent. Skolsociala team finansieras idag årsvis via budgetmedel från socialförvaltningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Socialförvaltningen menar att en förstärkning av insatser riktade till elever i årskurs 8-9, med upprepade eller längre skolfrånvaro, kan förväntas leda till att fler elever i åk 9 uppnår grundskoleutbildningens mål och blir behöriga till gymnasiet. Detta kan, enligt

förvaltningen, bidra till ökade möjligheter för fortsatta studier och framtida arbete för målgruppen.

Projektiden förutsätter, enligt förvaltningen, tät och konstruktiv samverkan mellan socialnämnd, utbildningsnämnd och stadsdelsnämnder. Aktörer från dessa nämnders förvaltningar föreslås därför ingå i projektets styrgrupp. Arbetet behöver också kopplas nära det arbete som bedrivs inom arbetsmarknadsnämnden, framför allt gällande det kommunala aktivitetsansvaret (KAA). För att uppnå det förväntade resultatet krävs att samverkan sker mellan aktörer på både operativ och strukturell nivå.

Slutligen betonar socialförvaltningen att projektets insatser ska präglas av socialfondsprogrammets horisontella principer inklusive barnrättsperspektivet.

Förvaltningen bedömer att projektiden om förstärkt stöd till elever i åk 8-9 inom skolsociala team matchar mål och förväntade resultat inom den aktuella utlysningen. Utifrån detta föreslår socialförvaltningen att en ansökan inom ESF's programområde 2.2 tas fram.

Bilagor

1. Budget för förstärkning inom åk 8-9 inom SST